

Balsfjord kommune

-for framtida

Lokale retningslinjer

FOR BEHANDLING AV SØKNADER ETTER LOV OM
MOTORFERDSEL I UTMARK OG VASSDRAG

Balsfjord kommune

VEDTATT AV KOMMUNESTYRET 25.02.2021

Endringslogg

UTVALGS- SAKSNUMMER	UTVALG	MØTEDATO	ENDRINGER

Innhold

Innledning.....	2
Generell del	3
Om lovverket	3
Veiledning og retningslinjer	4
Søknadsrutiner	4
Krav til søknad	4
Til søknaden skal vedlegges	4
Retningslinjer for saksbehandling i Balsfjord kommune.....	5
Forskriftens §5 a)-f) Kun snøskuter:	5
§ 5 b) funksjonshemmede.....	6
§ 5 d) kjøring i utmarksnæring for fastboende	7
§ 5 e) transport av ved utover det som følger av denne forskrift §3.....	7
§ 5 f) gruppeturer på snødekt mark for beboere på helse- og omsorgsinstitusjoner.....	7
Forskriftens § 5a. Kun utmarksnæring	7
Forskriftens § 5b. Kun utkjøring og tilsyn med jervebåser.....	8
Forskriftens §6 (Unntakstilfelle) - Alle kjøretøyer unntatt vann- og luftfartøy	8
Lovens § 6 – Vann- og luftfartøy	9
Områder	9

Innledning

Målet med kommunale retningslinjer for motorferdsel i utmark og vassdrag er å synliggjøre Balsfjord kommunes praksis innenfor gjeldende regelverk for motorisert ferdsel i utmark og vassdrag, krav til søknaden og saksbehandlingen.

Videre er det et mål om at denne informasjonen skal redusere unødvendig og ulovlig motorisert ferdsel i utmark og vassdrag, samt å gi en mer effektiv saksbehandling gjennom:

- Hva det kan gis dispensasjon til
- Hva det ikke kan gis dispensasjon til
- Krav til søknad
- Tidsfrister for søknad

- Spør gjerne saksbehandler om hjelp på forhånd av en søknad hvis dere er i tvil om bestemmelser for deres kjøreformål.

Veiledningen tar for seg deler av:

- Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven) LOV-1977-06-10-82
- Forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag FOR-1988-05-15-356
- Rundskriv T-1/69 Om lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 10. juni 1977 nr.82
- Forskrift til lov om motorferdsel i utmark og vassdrag, Balsfjord kommune, Troms.
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Generell del

Om lowerket

Formålet med motorferdselloven er ut fra et samfunnsmessig helhetssyn å regulere motorferdselen i utmark og vassdrag med sikte på å verne om naturmiljøet og fremme trivsel.

Av lovens forarbeider fremgår det at begrepet "naturmiljø" skal forstås i videste betydning. Det omfatter både naturlandskap med mark, planteliv og dyreliv og andre miljøverdier som ren luft, rent vann, landskap, stillhet og ro. Formuleringen "fremme trivselen" innebærer at loven også tar sikte på å tilgodese rekreasjonsverdier, friluftsliv og naturopplevelser.

Hovedregelen er at motorferdsel i utmark og på islagte vassdrag ikke er tillatt, loven tar imidlertid ikke sikte på å hindre nødvendig ferdsel til anerkjente nytteformål. Det er den unødvendige og fornøylespregede ferdselen som reguleres.

Reglene for motorferdsel på snødekt mark er mindre strenge enn for barmark. Det er fordi kjøring på snø gir mindre varige skader på terreng og vegetasjon. Det meste av nødvendig transport i utmark skal i hovedsak gjennomføres på snødekt mark. Dette hensynet tilligger også transport med direkte hjemmel i lov.

Enkelte kjøreformål er direkte hjemlet i loven, dette innebærer at det ikke er nødvendig å innhente tillatelse fra kommunen før kjøringen tar til, vedkommende må likevel innhente grunneiertillatelse fra berørte grunneiere og overholde den generelle aktsomhetsplikten (se naturmangfoldloven § 6).

Balsfjord kommune gir tillatelse til ferdsel over kommunal eiendom, det er derfor ikke nødvendig å innhente tillatelse fra kommunen.

Andre anerkjente nytteformål er søknadspliktige og må behandles av kommunen.

All motorferdsel i utmark og vassdrag krever grunneiertillatelse før kjøringen kan starte.

Nasjonalparker, naturreservater og landskapsvernområder har som regel egne forskrifter som krever egen dispensasjon for motorisertferdsel innenfor verneområdene.

Veiledning og retningslinjer

Aktuelle nettsteder for spørsmål og info om lovverket:

<https://www.miljodirektoratet.no/for-private/regler-for-motorferdsel-i-utmark/>

<https://www.statsforvalteren.no/nb/troms-finnmark/miljo-klima/motorferdsel/>

Søknadsrutiner

Det må søkes i god tid før planlagt kjøring (det kan kreves inntil 3 uker før behandling og svar på søknad). Søknader skal leveres enten elektronisk via kommunens hjemmeside eller på kommunens papirsøknadsskjema.

Søknader som ikke oppfyller vilkårene i forskriftens § 5 må behandles videre etter § 6 i lov eller forskrift, dette medfører lengre behandlingstid da disse må behandles formannskapet.

Søknader etter forskriftens eller lovens § 6 må sendes inn i ekstra god tid før eventuell kjøring da disse sakene kun behandles på fastsatte møtedatoer i formannskapet, senest 4 uker før aktuell møtedato. Møtedatoer kunngjøres på kommunens hjemmeside under møteplaner det aktuelle året.

Krav til søknad

Det søkes fortrinnsvis om et transportformål for hver søknad.

Søknad skal inneholde følgende opplysninger:

- Navn, fullstendig adresse på søker eller den dispensasjonen skal gjelde og kontaktopplysninger (telefon nummer og/eller e-postadresse)
- Navn på førere
- Transportformål
- For søknad om transport av bagasje og utstyr til egen hytte skal det opplyses hvem som er hytteeier. Som hytteeier regnes den/de som er hjemmelshaver på den enkelte hytte (den/de som hytta er tinglyst på).
- Hytteeiers opp og nedadgående slekt samt voksne svigerbarn kan føres opp som førere på dispensasjon, hytteeiers slektsforhold på ekstra førere må oppgis.
- Startpunkt og endepunkt for kjøringen skal navngis
- Tidsrom/tidspunkt for kjøringen
- Dato og underskrift (kun på papirskjema)

Til søknaden skal vedlegges

- Kart med inntegnet kjøretrase
- Legeerklæring når formålet med transporten er transport av varig funksjonshemmet (§5b) eller eldre med særlig behov (§6). Legeerklæringen må være signert og stemplet av lege.

- For hogst på andres eiendom: Hogsttillatelse fra grunneier med kart over skravert hogstområde og kjøretrase.
- For nasjonalpark/naturreservat/landskapsvernområder: Dispensasjon fra verneforskriften
- Næringsoppgave der dette kreves (søknader etter forskriftens §5a), §5d og 5a.).

Ufullstendige søknader kan returneres.

Retningslinjer for saksbehandling i Balsfjord kommune

Kommunen må vurdere om vilkårene for den omsøkte transporten er oppfylt i henhold til motorferdselloverket og kommunale retningslinjer for behandling av søknader om dispensasjon fra lov om motorferdsel i utmark og vassdrag.

Videre skal saken vurderes etter naturmangfoldlovens prinsipper §§ 8-12.

Det skal legges vekt på naturmangfold, viktige og svært viktige friluftslivsområder, minimums- og særverdiområder for reindriften samt hensynet til støyfølsom bebyggelse. For å innhente kunnskapsgrunnlaget skal www.kilden.nibio.no benyttes.

Transporttrase og vilkår skal justeres i hver enkelt sak for å ivareta de overnevnte punktene.

Forskriftens §5 a)-f) Kun snøskuter:

Forskrift § 5 omfatter dispensasjonsbestemmelser som bare gjelder for bruk av snøskuter, og etter skriftlig søknad kan kommunestyret eller organ som er delegert slik myndighet gi tillatelse.

Dispensasjoner etter forskrift § 5 er delegert til kommunal tjenestemann i Balsfjord kommune, det vil si at søknaden ikke trenger å behandles i formannskapet.

Etter skriftlig søknad kan kommunen gi tillatelse til bruk av snøskuter for:

§ 5 a) fastboende som i ervervsmessig øyemed vil påta seg: transport mellom bilveg og hytte, tilsyn med privat hytte etter eiers oppdrag, transport for massemedia på reportasjeoppdrag, transport av funksjonshemmede, transport av ved eller transport etter dispensasjon i medhold av denne forskrifts § 6.

Det kan innvilges et mindre antall private leiekjøringsordninger for å dekke transportbehovet til hytteeiere og andre som av en annen grunn ikke har anledning til å utføre transporten selv. Det kan bare innvilges til fastboende som kan gjøre det i ervervsøyemed som har snøscooter i næring.

Vilkår:

- Kan innvilges for inntil 5 år av gangen

§ 5 b) funksjonshemmede

Personer som etter legens vurdering har en varig funksjonshemming som ikke er knyttet til høy alder, bør innvilges dispensasjon etter forskriftens §5b dersom øvrig saksbehandling viser at dette er tilrådelig. I de tilfeller hvor funksjonshemming ikke er varig må søknaden behandles etter forskriftens § 6, f.eks. hvis det gjelder alder eller midlertidig sykdom.

- Dispensasjoner skal begrenses til to separate områder/løyper per søker.
- Det gis dispensasjoner etter denne hjemmelen knyttet til isfiske/rekreasjon, evt. nyttekjøring som f.eks. transport til privat hytte.
- Transport til egen hytte bør innvilges
- Dispensasjon kan/bør innvilges fra søkers bopel/hytte dersom øvrig saksbehandling viser at dette er tilrådelig.
- Det tillates bruk av ledsager/følgescooter dersom behov for dette begrunnes i søknaden.

Vilkår:

- Kan innvilges for inntil 5 år av gangen.

§ 5 c) eier av hytte for transport av bagasje og utstyr

Dispensasjoner for transport av utstyr og bagasje til hytte som ikke ligger ved brøytet vei innvilges dersom øvrig saksbehandling viser at dette er tilrådelig.

- Dispensasjoner for transport av utstyr og bagasje til hytte kan/bør innvilges fra søkers bopel der dette etter en totalvurdering belaster klima og miljø minst.
- Ektefelle/samboer, barn, svigerbarn og barnebarn kan benytte dispensasjonen selvstendig og hytteeier trenger ikke være med i følge. Ektefelle/samboer, barn, svigerbarn og barnebarn av hytteeier skal ikke ha selvstendige dispensasjoner men benytte samme dispensasjon som hytteeier.
- Dispensasjon kan og gis til leier av hytte. Det gjelder kun utleie på åremål, og gis kun til leietager oppgitt i kontrakt. Tillatelse til transport etter § 5 c) gis ikke til leid hytte for sesong eller helg.
- Hytte leid på åremål betraktes som egen hytte.
- Det skal være samsvar mellom vilkår gitt i dispensasjonen og det faktiske transportbehovet.
- Det vil si at transportbehovet skal være reelt og ikke dreie seg om persontransport.
- I områder hvor det gis flere tillatelser skal det tilstrebes transport etter en hovedtrasé.

Vilkår:

- Kan innvilges for inntil 5 år av gangen.

§ 5 d) kjøring i utmarksnæring for fastboende

- Bestemmelsen skal kun benyttes i forbindelse med drift av utleiehytter i fjellet.
- Dispensasjon skal kun gis til eier av utleiehytter.
- Dispensasjonen kan brukes i forbindelse med frakt av overnattingsgjester, bagasje og utstyr til selve driften av hyttene.
- Det åpnes for at eier av utleiehytter kan kjøpe denne tjenesten, men det må dokumenteres at dette er kontraktfestet eller at det er etablert et ansettelsesforhold.

§ 5 e) transport av ved utover det som følger av denne forskrift §3

Bestemmelsen skal brukes i forbindelse med transport av ved hogd på annen eiendom eller transport av ved fra egen eiendom til annet sted enn fast bopel. Kjøretrase skal være korteste mulige strekning fra vedteig og til bopel eller brøytet veg. Tillatelse til transport fra vedteiger langt fra bruksområde, eller vei som passerer nærmere liggende vedteiger innvilges ikke.

Vilkår:

- Kan innvilges for inntil 5 år av gangen.

§ 5 f) gruppeturer på snødekt mark for beboere på helse- og omsorgsinstitusjoner

Turen må være i regi av helse- og omsorgsinstitusjoner eller ideelle organisasjoner som har som hovedmål å hjelpe andre mennesker, for eksempel. Røde Kors, LHL, pensjonistforeninger og lignende. Tillatelse kan ikke gis til idrettslag, snøscooterklubber og lignende medlemsorganisasjoner og heller ikke til mer løselig organiserte lag, grupper eller til familier.

Hvis det finnes fastboende som i ervervsmessig øyemed kan ta på seg den omsøkte kjøringen skal søkere henvises til disse.

Forskriftens § 5a. Kun utmarksnæring

Kommunen kan etter søknad gi tillatelse til bruk av motorkjøretøy til transport av materiell og utstyr i forbindelse med utmarksnæring. Som utmarksnæring regnes drift av utleiehytter, næringsmessig høsting av naturgoder, turist- og reiselivsnæring, leting og undersøkelse av mineralske ressurser mv., forutsatt at virksomheten er registrert i Enhetsregisteret.

- Kjøring etter denne paragraf på barmark skal kun gis for transport langs traktorvei.
- Det skal framlegges næringsoppgave ved søknad om dispensasjon som dokumenterer en samlet omsetning som gjør at virksomheten som tillatelsen gjelder for er momspliktig.
- Transport av utstyr for drift av slike hytter skal så langt det lar seg gjøre fraktes inn på vinterføre.

Vilkår:

- Første gangs tillatelse kan gis for inntil 2 år.
- Dersom den næringsdrivende etter utløpet av prøveperioden kan dokumentere en samlet omsetning som gjør at virksomheten som tillatelsen gjelder er momspliktig, kan tillatelsen forlenges med 4 år av gangen.

Forskriftens § 5b. Kun utkjøring og tilsyn med jervebåser

Kommunen kan etter søknad gi tillatelse til bruk av snøscooter på vinterføre for utkjøring og tilsyn med jervebåser som er tillatt av fylkesmannen etter forskrift 22. mars 2002 nr. 313 om utøvelse av jakt, felling og fangst § 31 første ledd bokstav a). Kommunen kan etter søknad gi tillatelse til bruk av snøscooter på vinterføre for utkjøring av åte og åtebuer i forbindelse med felling av jerv. Kjøring etter første og annet punktum skal skje etter bestemte traseer som angis i kommunens vedtak. Antall tillatte turer etter annet punktum skal avgrenses og framgå av tillatelsen. Lisenshaver skal føre logg som på forespørsel må forevises til naturoppsynet.

Vilkår:

- Det skal settes vilkår for transportperiode og antall turer iht til behov i lisens.
- Kjørebok skal føres og kunne forevises naturoppsynet ved forespørsel.

Forskriftens § 6 (Unntakstilfelle) - Alle kjøretøyer unntatt vann- og luftfartøy

Forskriftens § 6 er en unntaksparagraf som kan benyttes der det ikke finnes hjemmel i forskriftens § 2, 3, 4 eller - 5. Denne paragrafen gjelder for alle kjøretøyer unntatt motorfartøy og luftfartøy.

- Det skal kun gis tillatelse ved unntakstilfeller der det ikke finnes hjemmel i annen paragraf. Eksempler kan være; oppsetting og vedlikeholdt av toppturposter om vinteren, transport av funksjonshemmede på barmark, transport av eldre med særlig behov, oppføring og vedlikehold av bygninger langt fra vei osv.
- Turkjøring kan ikke tillates. Det siktes her til ren turkjøring, dvs. kjøring for turens skyld. Dermed kan det ikke gis dispensasjon til fornøyelses- eller rekreasjonskjøring.
- Hvis søknaden gjelder behov i form av funksjonshemming regnes søker for å ha særlig behov og vil allikevel kunne tilfredsstille vilkår for innvilget dispensasjon etter § 6 selv om hjemmelen i utgangspunktet ikke gjelder turkjøring.
- Bestemmelsen skal vurderes strengere på barmark enn på vinterføre. Transport av funksjonshemmede og eldre på barmark bør kun gis etter godt etablerte traktorveier.
- Dispensasjon for barmarkskjøring for transport av byggemateriale skal bare gis helt unntaksvis og kun etter traktorveier. Slik transport skal i hovedsak henvises til transport på vinterføre, alternativt bruk av helikopter.

- Hvis det finnes fastboende som i ervervsmessig øyemed kan ta på seg den omsøkte kjøringen skal søkere henvises til disse.
- Dispensasjon for preparering av skiløyper innvilges ikke til privatpersoner, men kan innvilges til lag og foreninger dersom direktehjemmel i forskriftenes §3 e) ikke er dekkende.

Vilkår:

- For at kommunen skal kunne tillate transport etter § 6 i forskriften må alle følgende vilkår være oppfylt:
  - Søker må påvise et særlig behov
  - Behovet må ikke kunne knyttes til turkjøring
  - Behovet må ikke kunne dekkes på annen måte
  - Behovet må vurderes opp mot mulig skader og ulemper i forhold til et mål om å redusere motorferdsel til et minimum.
- Det skal settes vilkår for transportperiode og antall turer. Det gis normalt inntil 30 turer på snødekketmark og normalt inntil 5 turer på barmark.
- Logg må føres, medbringes og kunne fremvises kontrollmyndigheter på forespørsel.

Lovens § 6 – Vann- og luftfartøy

Transport med luft- og motorfartøy som krever tillatelse fra kommunen må behandles i politisk møte etter motorferdsellovens §6.

- Det kan etter skriftlig søknad gis tidsbegrenset dispensasjon i forbindelse med:
  - nødvendig transport i forbindelse med fiskekultiveringstiltak i offentlig regi, eller i regi av lag og foreninger,
  - transport i forbindelse med vitenskapelige undersøkelser,
  - befordring av eldre og funksjonshemmede,
  - andre formål som ikke knytter seg til turkjøring og som ikke dekkes på annen måte.

Vilkår:

- Det skal settes vilkår for transportperioden. Transportperiode vurderes mot behov belyst i søknad.
- Logg må føres, medbringes og kunne fremvises kontrollmyndigheter på forespørsel.

Områder

I utgangspunktet er kjøring ikke tillatt i følgende områder;

- Naturvernområder
- Skyte- og øvingsfelt
- Nedslagsfelt/drikkevannskilder
- Statlig sikrede friluftslivsområder

Fravikelse fra denne bestemmelse kan skje, men vil i såfall være en særskilt vurdering for hvert enkelt tilfelle og kan kreve uttalelse fra berørte og/eller relevante instanser. Søknader skal alltid behandles etter en samlet vurdering ut i fra naturmangfold, forurensning m.m. jf. relevant lovverk som f.eks. naturmangfoldloven, forurensningsloven, drikkevannsforskriften osv.

I områder for trekklei, flyttlei, oppsamling og beite knyttet til reindrift skal kjøring alltid innstilles dersom det finnes tamrein i utfartsområde.

Gebyr for kartproduksjon

Gebyr for kartproduksjon fastsettes årlig av kommunestyret i kommunens gebyrregulativ. Gebyr faktureres når det gjelder søknader med nye traséer. Søknader om fornyelse av tidligere gitt dispensasjon faktureres ikke, dersom det tidligere kartet fortsatt kan benyttes.

Avgjørelsesmyndighet og klagebehandling

Jf. kommunens delegasjonsreglement punkt 6.2.1.19 er rådmannen delegert myndighet til å fatte dispensasjonsvedtak i hht de rammer loven setter for delegasjon til administrativt nivå. Det betyr at administrasjonen behandler saker med kurante formål. Saker som må behandles etter nasjonal forskrifts § 6 behandles av «Kommunestyret eller annet folkevalgt organ som Kommunestyret bestemmer», jf. kommunens delegasjonsreglement.

Klage på vedtak sendes til Balsfjord kommune v/ postmottak. Klagen må begrunnes og nye vesentlige momenter må fremkomme i klagen. Klagen behandles i hht forvaltningsloven og behandles i første omgang av den/de som fattet vedtaket før den bringes videre til overordnet organ for beslutning. Kopi av organets vedtak oversendes til Statsforvalteren for endelig avgjørelse og lovlighetskontroll.

Retningslinjenes gyldighet

De kommunale retningslinjene trer i kraft fra 25.02.2021.

Retningslinjene gjelder inntil lov om motorferdsel i utmark og vassdrag eller tilhørende forskrifter endres eller til nye kommunale retningslinjer blir vedtatt.

De nye retningslinjene vil ikke ha tilbakevirkende kraft på dispensasjoner/tillatelser som er innvilget for flere år og vedtatt før 25.02.2021.